

Seisiún Eolais maidir leis
an tSamhail Nua Mhaoinithe

Cúlra agus Réasúnaíocht an Chuíchóirithe

Comhthéacs

- **Comhthéacs Luach ar Airgead**
- **Comhthéacs Airgeadúil**
- **Comhthéacs Earnála**

Comhthéacs Luach ar Airgead

- Toisc gur eagrais é Foras na Gaeilge a chaitheann airgead poiblí ní mór an luach is fearr ar an airgead sin a chinntiú.
- Chuige sin ní mór dó a bheith ábalta fianaise a sholáthar go bhfuil ag éirí lena chuid oibre féin agus leis an obair a bhíonn á maoiniú aige.
- Caithfidh na hacmhainní tearca a úsáid le húsáid na Gaeilge a mhéadú agus le leas Gaeilgeoirí i gcoitinne.

Luach ar Airgead - Tomhais

Ní mór do na tionscadail a mhaoineofar faoi na Scéimeanna seo dul i ngleic le ceisteanna mar seo a leanas ar bhealach atá intomhaiste:

- Cé bhainfidh tairbhe as seo agus cá mhéad daoine atá i gceist? Cad iad na hathruithe teangeolaíochta a thabharfaidh siad faoi deara?
- Conas is féidir a chruthú go ndearnadh dul chun cinn agus conas is féidir a chruthú go mbaineann an dul chun cinn sin leis an gcaiteachas a rinneadh ar an tionscadal/gníomhaíocht seo?
- An bhfuil na torthaí sonracha, indéanta agus réalaíoch i bhfianaise an mhéid airgid a bheidh ar fáil?
- An féidir na torthaí a bhaint amach laistigh de shaolré na ngníomhaíochtaí nó an gá iad a thomhas arís ar ball ina dhiaidh sin?

Comhthéacs Airgeadúil

Níl na socruithe airgeadúla do na heagrais Ghaeilge sa tríú hearnáil inmharthana:

- Sa bhliain 2008 chaith Foras na Gaeilge 40% de bhuiséad iomlán na bliana ar na heagrais bhunmhaoinithe – timpeall is €8 milliún.
- Caitheadh c. leath de sin ar thuarastail. Cé gur tháinig ísliú de 4.25%, ar an bhunmhaoiniú in 2009, tháinig ardú 6.4% ar chostas tuarastal na bhfostaithe.
- Tá laghdú de 9% ar bhuiséad Fhoras na Gaeilge i mbliana
- Sna trí bliana atá amach romhainn laghdófar buiséad Fhoras na Gaeilge 3% ar a laghad gach bliain agus suas go 7 – 10%

Comhthéacs Earnála

- Tá an gaol idir an stát agus eagrais sa tríú hearnáil i réimsí eile faoi athbhreithniú ag an dá rialtas
- Is cuid nádúrtha den ghaol stát/3ú earnáil athbhreithniú a dhéanamh ar obair na hearnála
-

ifeachtach don todhchaí.

Clár ama an lae

10.00 – 10.15 Fáilte

10.15 – 11.15 Eilimintí Comónta

11.15 – 11.40 Caife

11.45 12.45 Abhcóideacht agus Taighde

12.45 – 2.00 Lón

2.00 – 2.45 Raidió Pobail

2.45 – 3.30 Na hEalaíona

Scéimeanna

- Abhcóideacht agus taighde
- Raidió Pobail
- Na hEalaíona
- Oideachas
- Cumasú pobail
- Tacaíocht do theaghlaigh
- An Óige

Scéimeanna - eilimintí comónta

Croíchritéir

- Beidh an grúpa ag feidhmiú trí Ghaeilge agus is é cur chun cinn agus caomhnú na Gaeilge príomhchuspóir an ghrúpa
- Beidh an grúpa comhdhéanta mar is ceart (Meamraim, bunreacht srl)
- Beidh struchtúr oiriúnach agus cumas bainistíochta ag an ghrúpa
- Beidh cuntas bainc ag an ghrúpa in ainm na heagraíochta
- Beidh gá leis an deontas – nach bhfuil go leor acmhainne ag an ghrúpa leis an tionscadal a réachtáil gan tacaíocht ó Fhoras na Gaeilge

Scéimeanna - eilimintí comónta

Costais Inmhaoinithe

Is féidir cur isteach ar na costais seo a leanas:

- Costais thuarastail atá riachtanach leis an chlár oibre a chur i gcrích
- Costais an Chláir .i. an costas a bhaineann leis an Chlár Gníomhaíochtaí a sholáthar briste síos do gach bliain
- Ranníocaíocht as costais oifige. Caithfidh siad seo a bheith ag baint leis an chlár agus riachtanach lena chur i bhfeidhm agus a bheith réasúnta agus inchosanta.

Scéimeanna - eilimintí comónta

a léiriú go bhfuil na rudaí seo acu:

- Struchtúr eagraíochtúil a bheith in áit nó a bheith incheaptha laistigh d'amscála réasúnta le freastal ar riachtanais na scéime, agus na gnéithe seo san áireamh:,
- Taithí chuí sa réimse oibre seo NÓ/AGUS nuálaíocht sa réimse oibre seo
- Cumas le seirbhís a sholáthar ar feadh tréimhse an chonartha.

Scéimeanna

**Scéim abhcóideachta
agus taighde**

Scéim abhcóideachta agus taighde

- Ní leor an tacaíocht ó na húdaráis rialtasacha agus áitiúla chun an Ghaeilge a chur chun cinn i measc an phobail ar fud an oileáin. Ní leor í chun na cuspóirí atá sa *Straitéis 20 Bliain don Ghaeilge 2010-2030* a bhaint amach ach an oiread.
- Caithfear an bá agus an faomhadh intuigthe ar a laghad a thugann an pobal mór, nó cuid den phobal, a chothabháil agus a chothú agus caithfear cur i gcoinne na ndearcthaí agus na ngníomhartha neamhthacúla le heolas, le hargóint agus le háiteamh.

Scéim abhcóideachta agus taighde

- Is é an bhrí a thuigimid le **habhcóideacht** ná úsáid straitéiseach a bhaint as faisnéis chun ócáidí agus saincheisteanna a chur i láthair ar bhealach a thacaíonn leis an Ghaeilge, a thógann tacaíocht i measc an phobail dá réir agus a chuireann dearcthaí neamhthacúla ó rath nó a athraíonn iad agus a théann i gcion ar lucht chumtha beartas.
- Cuirfidh dearcthaí agus moltaí atá bunaithe ar fhíricí doshéanta go mór le hinchreidtheacht agus éifeachtacht obair abhcóideachta agus soláthraíonn **an taighde** na fíricí agus an anailís atá riachtanach chuige sin.

Scéim abhcóideachta agus taighde

- Tuigtear go bhfuil ceithre spriocmhargadh i gceist:
  - muintir na Gaeilge;
  - an pobal Béarla atá báúil don Ghaeilge;
  - an pobal nach bhfuil báúil don teanga;
  - an pobal nach bhfuil aon eolas acu ar an teanga.
- Ní mór na cúinsí uile-oileánda ina bhfeidhmíonn Foras na Gaeilge a aithint agus an obair seo ar siúl.

Beifear ag súil leis go mbeidh plean straitéiseach soiléir san áireamh in aon iarratas. Glactar leis go mbeidh na réimsí a leanas luaite agus na cúiseanna a bhaineann leo mínithe:

- Cúrsaí feasachta teanga a sholáthar do na pobail éagsúla ar oileán na hÉireann nach bhfuil eolas acu ar an Ghaeilge
- Mearfhreagairt ar ionsaithe / droch phoiblíocht don Ghaeilge
- Eolas a sholáthar do phobal na Gaeilge agus do mhórphobal an Bhéarla faoi staid na Gaeilge
- Eolas a sholáthar do phobal na Gaeilge agus do mhórphobal an Bhéarla faoi bhuntáistí na Gaeilge
- Feidhmiú mar lárionad abhcóideachta do phobail éagsúla na Gaeilge ar oileán na hÉireann
- Tacaíocht chuí a sholáthar do ghrúpaí Gaeilge fud fad an oileáin
- Taighde ar chúrsaí ábhartha a chur i gcrích

Lón

- Na chéad chéimeanna eile
- Aighneachtaí scríofa – 15 Aibreán 2011

Scéimeanna

Scéim raidió pobail

Scéim raidió pobail

Cuireann na meáin phobail ar fad bealaí ar fáil le déantúis chultúrtha na bpobal a bhfreastlaíonn siad orthu a scaipeadh, ach maidir leis an raidió pobail go háirithe:

- Léiríonn an raidió pobail an éagsúlacht chultúrtha.
- Tacaíonn an raidió pobail leosan a bhíonn páirteach sna déantúis chultúrtha.
- Cothaíonn an raidió pobail an fheasacht agus an tuiscint gur pobal ar leith iad an lucht éisteachta acu ar chóir aitheantas a bheith tugtha dóibh.
- Tacaíonn an raidió pobail leis an gcomhtháthú sóisialta i measc an tsainghrúpa a mbíonn sé dírithe orthu.

Scéim raidió pobail

- Tá pobal na Gaeilge lasmuigh den Ghaeltacht scaipthe go tíreolaíoch.
- I gcúiteamh air seo is gá tacú le agus iomlánú a dhéanamh ar na próisis chumarsáide a bhíonn ar fáil do phobal na Gaeilge maidir le comhdhlúthú, cumarsáid, roinnt eolais agus mar sin de.
- Cuireann an raidió pobail le feiceálacht (inéisteacht) na teanga sa tsochaí mhór agus tugann sé léiriú ar ghné den tsochaí a bheadh faoi cheilt cuid mhaith ar na haerthonnta mura mbeadh an bealach léirithe seo ar fáil chun é a nochtadh.

Scéim raidió pobail

ithe a leanas atá faoi réir na ndualgas reachtúil agus na dtréithe inmhianaithe dá leithéid de sheirbhís araon:

1. arla agus pobal na
Gaeilge i gcoiteann
2. Deiseanna foghlama do dhaoine óga
3. la do dhaoine óga
4. in.

Scéim raidió pobail

a léiriú go bhfuil na rudaí seo acu:

- nó pé riachtanais is gá
- le
- haghaidh rochtain
- Struchtúr eagraíochtúil a bheith in áit nó a bheith incheaptha laistigh d'amscála réasúnta le freastal ar riachtanais na scéime, agus na gnéithe seo san áireamh:
- thar
- il
- Taithí chuí sa réimse oibre seo NÓ/AGUS nuálaíocht sa réimse oibre seo
- Cruthú go mbeidh siad in ann seirbhís a sholáthar ar feadh tréimhse an chonartha.
- Cumas le seirbhís a sholáthar ar feadh tréimhse an chonartha.

Scéimeanna

Scéim na nEalaíon

Scéim na nEalaíon

- Tugann na healaíona, go háirithe na healaíona dúchasacha agus liteartha, ardán ar leith don Ghaeilge agus saibhríonn siad cultúr an domhain trí chéile.
- Tugann siad chomh maith deis do phobal na Gaeilge cruinniú le chéile agus a n-oidhreacht a cheiliúradh.
- Tá dualgais ar raon eagrais stáit eile chomh maith le Foras na Gaeilge maidir leis na healaíona Gaeilge a chur chun cinn: Na Ranna Oideachais agus na Comhairlí Ealaíon thuaidh agus theas, mar shampla.

Scéim na nEalaíon

I measc na dtorthaí a mbeifear ag súil leo beidh gnéithe mar iad seo a leanas:

- Mórfhéile amháin ar a laghad a mbeidh sé i gceist aige go mbainfí aitheantas náisiúnta agus idirnáisiúnta di, agus a chothóidh na healaíona dúchasacha agus a bhainfidh poiblíocht agus stádas amach dóibh.
- Spriocanna intomhaiste rannpháirtíocht le sainghrúpaí éagsúla go háirithe an aosa óig mar chuid den fhéile (m.sh. i gcomórtais nó/agus in imeachtaí).
- Spriocanna cothabhála a bheith sonraithe maidir le scríbhneoireachta sa Ghaeilge (lín iontrálacha, lín leabhar foilsithe)
- Spriocanna aitheantais a bheith sonraithe sna meáin Ghaeilge, sna meáin uile-oileánda agus idirnáisiúnta maidir le scríbhneoireacht sa Ghaeilge agus spriocanna urraíochta dá réir.
- Spriocanna i leith imeachtaí drámaíochta amaitéaraí agus áitiúla maidir le lín léirithe, rannpháirtíocht tíreolaíocht ó thaobh aistreoireachta/foirne agus lucht éisteachta de.

Scéim na nEalaíon

Eolas Ábhartha Eile:

- Beidh se i gceist ag Foras na Gaeilge leanúint de bheith ag maoiniú na Scéimeanna seo a leanas a d'fhéadfadh impleachtaí a bheith acu d'earnáil na n-ealaíon agus d'iarratais faoin Scéim seo:
  - Scéim na gComplachtaí Drámaíochta
  - Scéim na bhFéilte
  - Scéimeanna de chuid Clár na Leabhar Gaeilge

Críoch

- Na chéad chéimeanna eile
- Aighneachtaí scríofa – 15 Aibreán 2011
- Buíochas